

RØNNEHOVEDREDAKTION Nørregade 11-19 · 3700 Rønne · redaktion@bornholmstidende.dk
JOURNALIST Kristina Herlev Wulff 4036 9712
REDIGERING & LAYOUT Rune Reggelsen Skjold 5690 3093

Drop nu de atomvåben

Af Kristina Herlev Wulff

BOGUDGIVELSE

Man kunne næsten høre en hårnål falde til jorden, da forfatter Øjvind Kyrø tændte for den sorte mikrofon, der sad som klistret til hans venstre kind.

Alle stole i Raschs Pakhuz var optaget af folk, der ville høre forfatteren fortælle om sin nye udgivelse "Det hemmelige Bornholm". Forfatterens seneste baby.

– Jeg er så spændt på at høre, om barnet er velskabt. Og er til gavn og glæde her i denne verden, indledte Øjvind Kyrø.

Farlig tur til Bornholm

Forfatteren blev bedt om at lave bogen af forlaget People'sPress, da en bornholmsk ansat på forlaget påpegede manglen på litteratur om øens rolle under den kolde krig.

Det blev starten på et seks-syv ugers langt ophold på øen, som Øjvind Kyrø skulle lade komme til live på de ru sider ved ordets magt.

Og det var en tung opgave.

– Det var meget farligt. For overalt, hvor jeg kom frem, stod der et stort kaffebord. Og der var meget 'nødning', fortalte forfatteren og blev mødt af genkendende nik fra salen.

Bornholmerne blev svigtet

Ved hjælp af lokale kræfter fik han stykket historien om den kolde krig sammen.

Og han fik ikke bare en - meget stor - bid af deres kager med sig hjem. Han fik også en

Øjvind Kyrø fortalte om sin lange researchtur på Bornholm, hvor han både hørte om den kolde krig - og fik fortalt historier om, hvad der kan ske, hvis man sætter lys i vinduerne 4. maj. Foto: Allan Rieck

følelse af, at der var noget, der tyngede det bornholmske sind. En følelse af svigt fra regeringens side. Fra resten af Danmark.

– I er da blevet svigtet mange gange, konstaterede forfatteren og nævnte blandt andet, at russerne fik lov at blive på Bornholm i 11 måneder, efter resten af landet var blevet befriet i maj 1945.

– Vi ER blevet svigtet mange gange, lød det bekræftende fra salen, indtil en kvindelig tilhører tog ordet.

– Der har også været Danmarks-indsamlinger af tøj. Så I skal ikke gøre dem værre, end de er, sagde hun.

Underliggende skuffelse

Forfatteren observerede også noget andet på sin tur rundt på øen. Måden hvorpå man taler om resten af Danmark.

– Mange af dem, jeg har talt med, har siddet og snakket om danskerne, som om de var amerikanere eller afrikanere. Noget, der

var langt væk, som man ikke kan forholde sig til. Der ligger sådan en skuffelse, kan vi kalde det, fortalte Øjvind Kyrø.

Lys i vinduet eller ej?

På sin tur gennem øen hørte forfatteren også historier om, at det er ilde set at sætte lys i vinduerne 4. maj. Fordi Bornholm først slap ud af russernes greb året efter.

Den iagttagelse blev mødt af bekræftende nik og en lavmælt summen af stemmer fra salen.

Men ikke alle var enige, og forfatteren holdt sig fornuftigt nok fra at svare på, om han syntes, man bør sætte lys i vinduerne 4. maj eller ej.

– Det må I selv afgøre her, udbrød Øjvind Kyrø og blev mødt med et forstående grin fra salen.

Slut med atomvåben

Det var langt mindre muntert, da forfatteren reflekterede over, om den kolde krig kunne ske igen.

– Der er mange, der snakker om, om vi kan lære af historien. Der er to svar. Det ene er, at fænomenet tømmermænd ikke tyder på det. Det andet er, at historien gentager sig ikke. Men vi kan godt ære historien. Og så er det jo et udsat geografisk sted her. Så tæt på Rusland, lød Øjvind Kyrø's vurdering.

Og for at ære historien, er der en ting at gøre.

– Vi skal være utroligt varsomme med de atomvåben og se at få dem afskaffet. For de er alt for farlige, konkluderede forfatteren, før han forlod scenen og lod ordene hænge i luften til eftertanke.

Det var meget farligt. For overalt, hvor jeg kom frem, stod der et stort kaffebord. Og der var meget 'nødning'.

Øjvind Kyrø

Der var mange, der ville høre forfatteren fortælle om tilblivelsen af bogen "Det hemmelige Bornholm". Foto: Allan Rieck